

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdebvrgi

VD16 W 3078

De Lege Morali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

et exigui temporis hospitium. Vult et simul intelligi, Ecclesiam in hac vita subiectam esse cruci, et tamen mirabiliter seruari in dissimilibus imperijs.

Quid respondendum est ad argumentum, quod Marcellinus opposuit Augustino?

Voluntas Dei est perpetua et constans.

Voluntate Dei fuit constituta politia Israël.

Ergo debet esse aeterna.

Respondeo ad Maiorem: Voluntas Dei est perpetua et constans, scilicet, sicut ipse decernit, et sicut ipse se declarat, Deinde ad Minorem: voluntate Dei fuit constituta Politia Israël, scilicet, ut maneret ad certum tempus videlicet, usque ad Messiae aduentum, desineret autem postea nata Messia.

DE LEGE MORALI.

Rectè ne dicitur: Legem Moralem esse aeternam, & immotam sapientiam in Deo?

Respondeo: Rectè.

Contra:

Aeternum non incipit.

Lex Moralis cepit esse.

Ergo non fuit ab aeterno.

Minorem probo, Quia Decalogus est promulgatus anno mundi 2453.

Respondeo: Nego minorem. Quia Lex Moralis, quae ita appellatur, non tunc primum cepit esse, quando Deus

do Decalogus est promulgatus. Sed est aeterna sapientia, & regula iustitiae in Deo. Illa deinde in creatione est transfusa in creaturas rationales, Angelos, & homines. Et erat ante lapsum in homine talis rectitudo omnium virium, ut homo esset conformis menti, & voluntati divinae, quam descripsit in lege. Et illa similitudo, vocatur imago Dei.

Multae etiam partes Legis Moralis statim initio, ante & post lapsum generis humani expressae, & repetitae sunt voce Dei, ut Lex de coniugio in Paradiso lata est, & voluit Deus praestari sibi obedientiam hoc ordine & modo, etiam in natura integra, sicut dicitur: Erunt duo in carnem unam. Relinquet homo patrem, & matrem suam, & adheret uxori suae. Duo, id est, unus mas, & una foemina, erunt in carnem unam, id est, inseparabiliter iuncti, & homo vitabit omnes alias commixtiones, extra hunc ordinem à Deo institutum. Et quidem expressè nominantur in Paradiso quaedam personae, inter quas non potest esse coniugium. Postea de incestis & aliis leges voce divina additae sunt.

Præceptum etiam, de non facienda caede, declaratum est, quando Deus concionatur ad Cain, & iubet ne interficiat fratrem.

Repetita est eadem Lex post diluviū, cum institueretur, & approbaretur ordo politicus, & mandaret Deus, pollutum humano sanguine interfici per Magistratum. Sic enim inquit: Quicumque fuderit sanguinem humanum, fundetur sanguis eius per hominem.

III poena.

In pœna etiam vniuersali generis humani, in dilu-
uio, in deletione Sodomæ, & alijs, ostendit Deus suam
voluntatem, se horribiliter irasci omnibus naturis, non
conformibus suæ legi, & velle se, vt in obedientia des-
truatur.

Doctrina verò de cultibus, immediatè præstandis
Deo, secundum primam tabulam, inde vsq; ab initio so-
nuit in ministerio docendi, quod Deus primis parenti-
bus, & posteritati eorum, commendauit, quibus &
testimonia addidit in sacrificijs, in translatione Enoch
ad cœlum, & alia.

Tandem autem Deus, in breuem tabellam rede-
git summam istius Legis, quæm puerili nomine appella-
mus Moralem, & eam Mosi in monte dictauit & tra-
didit. Dicit autem Paulus: Legem esse datam per ma-
num Mediatoris, id est, Filij Dei, qui stans in cacumine
montis, audientibus sexcentis millibus virorum, Legem
sua voce promulgauit, & eam deinde per manus tradidit,
typico Mediatori, Mosi.

Ex hoc fonte, etiam sumenda est solutio, ad alter-
um Argumentum:

Homines non sunt æterni.

Lex est data hominibus.

Ergo Lex non est æterna.

Respondeo ad Minorem: Lex consideratur du-
pliciter, in Deo, vt in Archetypo, & in homine, vt in
imagine Dei. Eandem autem esse noticiam boni in Deo,
quæ est impressa homini probo: Quid homo est condit-
tus ad

ius ad similitudinem Dei. Et Deus damnat omnes naturas, non conformes cum illa norma, iuxta dictum: Non Deus volens iniquitatem tu es. Eandem normam esse immotam constat, quia dicitur: Ego sum Deus, & non mutor. Et, si norma esset mutabilis, non sciremus, qualis sit Deus, nec discerni posset à naturis malis.

Cum loquimur de homine, verum est, cœpisse aliquando in homine noticiam legis: Sed illa promulgatio non peperit sententiam legis, quæ fuit ante creationem: Sed promulgatio, siue transfusio in homines, voluntatem Dei ostendit, iuxta dictum Micheæ 6. In dicabo tibi, quid sit bonum.

Quomodo intelligendum est vocabulum Immota, in definitione:

Quando loquimur de lege secundum sese considerata, intelligitur Lex immutabiliter damnare peccatum: Sed ex Euangelio Legi additur hæc dulcis & salutaris interpretatio: nisi fiat remissio & reconciliatio, propter Filium Mediatorem. Et tamen Deus peccato semper irascitur, nec id sine pœna remittit: sed ut satis fiat iustitiæ suæ ad placandam iram, transtulit pœnam in filium mediatorem pro nobis deo precantem immensa bonitate.

Quid nominatur Lex Naturæ:

Leges naturæ sunt noticiæ principiorum practiceorum de moribus, & conclusionum inde extractarum, congruentes cum regula eterna, & immota mentis dei

tis diuinæ, quæ sunt insitæ humanis mentibus in creati-
tione, vt dicant testimonium de Deo, quod sit Deus, &
qualis sit, & sint rectrices vitæ.

**Quid differunt autem Philosophica dicta
à Decalogo ?**

Sapientes Ethnici tantum docent particulam legis,
præcipiunt tantum de externa disciplina, id est, de fren-
nanda locomotiva, seu regendis externis gestibus, vel
etiam moderandis affectibus, & præcipuè loquuntur
de virtutibus secundæ tabulæ. Contumeliosè autem
evertunt primam tabulam, quia nec accusant naturalem
immundiciam, vt tenebras & dubitationes de Deo,
Item, fremitus contra Deum. Nec monstrant, quis sit
verus Deus, & qui sint veri cultus Dei. Dicit autem
Paulus: Lex spiritualis est, id est, flagitat interiorem,
spiritualem, & perfectam obedientiam, nec est tantum
frenum externorum gestuum.

**DE VSIBVS LEGIS
MORALIS.**

Quis est vsus Legis Moralis ?

Tres sunt: Primus nominatur Pædagogicus, seu
Politicus, pertinens ad omnes homines, etiam non res-
natos, Et est coercere externa membra, De hoc vsu
dicitur: Lex est iniustus posita *κατὰ*, id est, premit
& urget iniustos quoad vtrumq;, scilicet, & coercens
externa membra, & pœniens facientes externa delicta
pœnis corporalibus. Ac frenatio illa nominatur Dis-
ciplina, Quid